

กวนบ้าน

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งสตินะ แล้วตั้งใจฟังธรรมะ ฟังธรรมเพื่อตอกย้ำสำจะความจริงไว้ในหัวใจของเรา
เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดในพุทธศาสนา เห็นภัยในวัฏสงสารนะ สละโลก สละทางโลกสิทธิทาง
โลกนะ คนเราเกิดมามีสิทธิตามรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิ์เลย สิทธิของความเป็น
มนุษย์ มนุษย์มีสิทธิเสรีภาพ จะมีความเชื่อมีศรัทธาอย่างโรมันเป็นสิทธิของเรา

ถ้าเป็นสิทธิของเรา เห็นไหม แต่เพราะเราได้มีอำนาจวาสนา ด้วยสติด้วยปัญญาของเรา
เราคัดเลือกแล้ว เห็นภัยในวัฏสงสารถึงได้สละสิทธิ์ สิทธิทางความเป็นมนุษย์ไป สิทธิทาง
ฆราวาสมาเป็นพระ มาบวชเป็นพระคิดว่าบวชเป็นพระแล้วมันจะมีอิสระมีเสรีภาพ พอ
บวชเป็นพระขึ้นมา สิทธิความเป็นมนุษย์ในทางกฎหมายเราก็ต้องยอมรับ แล้วยังมาบวชเป็น
พระ เห็นไหม ศีล ๒๒๗ เวลาอุปัชฌาย์ยกเข้าหมู่มาแล้วเราต้องมีศีลมีธรรม เรามีศาสดา
คนเราเกิดมาก็บอกว่าต้องมีพ่อแม่ เราก็มีพ่อแม่ พ่อแม่เลี้ยงดูรักชามารวมถึงเติบโตขึ้นมา
ได้

นี่ก็เหมือนกัน เราบวชเป็นพระขึ้นมา เห็นไหม ถ้าบวชเป็นพระขึ้นมา อุปัชฌาย์ยกเข้า
หมู่มา ธรรมและวินัยเป็นศาสดา เป็นศาสดาเหมือนพ่อแม่เหมือนแม่ใจ พ่อแม่ปกป้องคุ้มครอง
ดูแลเรา ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะคุ้มครอง
เราใจ แต่เราไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้าไม่สมควรแก่ธรรมสมควรแก่กิเลสใจ สมควร
แต่ความพอใจของตน สมควรแต่ความสะดวกสบายของตน ถ้าสมควรแต่ความสะดวกสบาย
ของตนมันเป็นเรื่องกิเลส เป็นเรื่องกิเลส เรื่องความพอใจของตนใจ ความพอใจของตน เห็น
ไหม แล้วเวลามีสิ่งใดกระทบกระเทือนหัวใจก็เรียกร้อง เรียกร้องให้พ่อแม่ดูแล เรียกร้องให้
ศาสดาใจ ให้ธรรมวินัยคุ้มครองดูแลเรา

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม การกระทำของเรา กรรมคือการกระทำ ถ้ากระทำดี
ขึ้นมาความดีนั้นคุ้มครองเราแล้ว ถ้าการคุ้มครอง เห็นไหม คุ้มครองอยู่ในร่มเงาของคุณงาม
ความดีใจ ถ้าคุณงามความดี เห็นไหม กลิ่นของศีลหอมทวนลม ถ้ากลิ่นของศีลของธรรมมัน

หอมทวนลมอยู่แล้ว แต่กลิ่นของกิเลสตัณหาความทะยานอยากมันไปตามปากคน ถ้าปากคนมันยิ่งไปมันยิ่งรุนแรงนะ โลกธรรมแปด มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ เวลาเจริญอกงามขึ้นมา คนกว่าจะยอมรับมันช้านานนัก ทำคุณงามความดีๆ คุณงามความดีกว่าจะให้ผลมันเนิ่นช้า แต่ถ้าทำความเลว เห็นไหม ทำตามความพอใจของตน กลิ่นของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ปากของคนมันคาบไปมันไวมาก เวลาทำความชั่ว ความชั่วมันให้ผลทันทีเลย แต่ถ้าทำคุณงามความดี กว่ามันจะให้ผลมันแสนยากแสนลำบาก แสนยากแสนลำบาก เห็นไหม

เรามีสติมีปัญหา เราคัดเลือกของเราแล้ว เราละสิทธิความเป็นฆราวาส ความเป็นมนุษย์ สิทธิความเป็นมนุษย์ทางโลก ทางโลกแต่เวลามาบวชเป็นพระแล้ว พระก็มาจากมนุษย์มาจากคนนั่นนะ มาจากคน พระก็ต้องอยู่ใต้กฎหมายของสังคัม พระก็ต้องอยู่ใต้กฎหมายทางโลก แล้วพระยังต้องอยู่ใต้กฎของศีลของธรรมด้วย

กฎของศีลนะ เวลาอธิศีลขึ้นมา เห็นไหม ครูบาอาจารย์ของท่านเป็นศีลเป็นธรรมขึ้นมา สติวินัย สติวินัย การเหยียด การคู้ การเดิน การอยู่ของท่าน มันมีสติปัญญาคุ้มครองดูแล ท่านมีความสุขความสบายของท่านนะ มีความสุขความสบายของท่านเพราะกิเลสมันไม่ยุ่งเหยิง แต่กิเลสของเรามันยุ่งเหยิงในหัวใจใจ ทำสิ่งใดก็ไม่พอใจ อึดอัดขัดข้องไปหมด แต่ถ้าเป็นเรื่องกิเลสตัณหาความทะยานอยาก แหม สบายใจ ทำสิ่งใดแล้วนอนดีแปลงเลยนะ เวลากิเลสมันเช็ดชุ่มมันเป็นอย่างนั้น

ถ้าเราบวชแล้ว เราไม่กวนบ้านกวนเมือง สิ่งที่บ้านเมืองเราเสียสละมาแล้ว เราก็อยู่บ้านอยู่เมืองมานะ เราเคยเป็นมนุษย์เคยเป็นคนมาก่อน เคยเป็นคนมาก่อนนะ สิ่งในโลกเขามีอยู่เราก็เคยใช้เคยสอยมาทั้งนั้น แต่ในปัจจุบันนี้เราวาง เราเสียสละ เราเสียสละมา เราอยากเป็นนักพรต เราอยากเป็นพระไง อยากเป็นพระผู้มีพรหมจรรย์ ความพรหมจรรย์คือความหลีกเลี่ยงความสงบสงัดใจ มีพรหมจรรย์ อยู่กับพรหมจรรย์ อยู่กับสัจจะความจริง อยู่กับความขาวสะอาดในหัวใจของเรา

ถ้าจิตใจมันขาวสะอาดนะ เวลามานั่งสมาธิ เห็นไหม เวลานั่งสมาธิภาวนาของเรา ทำไมต้องนั่งสมาธิ นั่งสมาธิคืออบรมใจของตน ตบะธรรมๆ ฝึกหัดอบรมใจของตน แต่คำว่าทำสมาธิๆ ทำสมาธิก็ทำจิตใจให้สงบใจ ถ้าจิตใจสงบ เห็นไหม ถ้าคนจิตใจที่มันสงบระงับแล้วมันได้รับของธรรม ได้รับของความสงบ ได้รับของความสงบ ได้รับของความอิ่มเอมหัวใจ ถ้าอิ่มเอมหัวใจ ธรรมของธรรมๆ โอ้โฮ มันสดชื่น มันแจ่มใส มันชื่นบาน มันมีความสุขนะ มีความสุขความสุขเพราะอะไร ความสุขเพราะจิตมันสงบระงับเข้ามา

แต่ถ้าจิตมันฟุ้งมันช่าน กิเลสมันกระตุ้น กิเลสมันแผดเผา เราบวชมาเป็นพระ เวลาเป็นพระขึ้นมา เห็นไหม ห่มผ้ากาสาหวัดพัดเป็นธงชัยพระอรหันต์ ห่มผ้าเป็นธงชัยพระอรหันต์มันควรจะมีความสุขทำไมมันดีดดิน ทำไมมันเดือดร้อน มันเดือดร้อนเพราะอะไร เดือดร้อนเพราะมันจะกำจัดมันไง กำจัดกิเลสไง กิเลสจะถ้าไม่ไปสนใจมัน มันอยู่สุขอยู่สบายของมันนะ เวลากิเลสมันบังเงาธรรมะขึ้นมา อู้หุย เป็นผู้รู้ผู้แจ่มแจ้ง พุดเทศนาว่าการ พุดธรรมะ โอ๊ยทุกคนเชื่อฟังเราไปทั้งนั้นเลย

เพราะเวลากิเลสมันอ้างธรรมะไง พออ้างธรรมะขึ้นมา พอพุดสิ่งใดไปมีแต่คนบนอบ มีแต่คนเชื่อฟัง พอใจนะ แต่เวลาพุดไปแล้ว พุดไปแล้วมันจริงหรือไม่จริง มันวิตกกังวลขึ้นมาแล้ว เราจริงหรือเปล่า มันมีความสงสัยไง ถ้ามันมีความสงสัย มันมีความเคลือบแคลงในหัวใจของเรา ความเคลือบแคลงสงสัยนั้นเป็นตัวยุทธพุด พอดคิดมากไปคิดต่อไป เอ๊ะ เราโกหกเขาหรือเปล่า เอ๊ะ เราเป็นจริงหรือเปล่า

มันเป็นไปแล้วละ ถ้ามันเป็นไปแล้วมันเผาหัวใจแล้ว สิ่งที่ว่าเวลากิเลสมันบังเงา เห็นไหม แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ พุดความจริงเมื่อไรมันก็ถูกต้องเมื่อนั้น เพราะมันเป็นความจริงกลางหัวใจของเรา ฉะนั้นเป็นความจริงกลางหัวใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา มันจะไม่กวนบ้านกวนเมือง การว่ากวนบ้านกวนเมือง เห็นไหม สุดท้ายแล้วเวลาทำสิ่งใดแล้วก็ไปอ้างอิงไปพาดพิงเขาทั้งนั้น ไปพาดพิงวุ่นวายไปหมดเลย

เราก็เคยวุ่นวายมาก่อนนะ เราก็เป็นคน เราเกิดมาสังคมเราก็รู้ วัฒนธรรมของชาวพุทธเรามีชุมชนที่ไหนก็ต้องมีวัดที่นั่น มีวัดไว้เพื่ออะไร มีวัดไว้เพื่อเป็นขวัญใจของเขา เป็นขวัญใจของเขา เป็นเพื่อความอบอุ่นของโลกเขา ถ้ามีสิ่งใดมันก็มีที่พึ่งที่อาศัย เห็นไหม ถ้ามันทำสิ่งใดไป ไปกวนบ้านกวนเมืองไปทั้งนั้น เราก็เคยเป็นอย่างนั้นมาก่อน แต่ถ้าเราไม่กวนบ้านกวนเมืองของเรา เราจะบีบคั้นกิเลสของเรา เราจะดูแลหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา เห็นไหม เราไปต่อสู้กับกิเลส เราจะทำให้มันเดือดร้อน ไม่ให้มันอยู่สุขอยู่สบายในหัวใจของเรา แต่ถ้าไม่ให้มันอยู่สุขอยู่สบายของเรา เราต้องมีศีลมีธรรม ถ้ามีศีลมีธรรมเราต้องมีสัจจะต้องมีความจริงใจของเรา

ถ้ามีสัจจะมีความจริงใจของเรา เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นมันเป็นกิริยาทั้งนั้น มันเป็นชื่อทั้งนั้น เราได้ชื่อมาหมดแล้วนะ มรรคแปด ศีล สมาธิ ปัญญา ก็ได้มาแล้ว ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ เราก็รู้ว่าความชอบธรรมเป็นอย่างนั้น แล้ว

เวลาทางโลกเขาปฏิบัติกัน ก็เทียบเคียงให้มันเป็นไง สัมมาอาชีวะ แหม ทำแต่อาชีพดี ๆ นั้นมันพยายามจะเทียบเคียงให้มันเป็นธรรมะ

แต่ของเราไม่ได้เทียบเคียง ล้มโตะเลย กวาดให้หัวใจชาวสะอาดให้หมด แล้วเราทำของเราขึ้นมา ถ้ามันมีสติก็สติพร้อมขึ้นมา เราศึกษาเชื่อมั่นมาแล้วนะ เวลาศึกษามา เห็นไหม ทางโลกเขาก็ศึกษาปริยัติกัน แต่ของเรา ๆ บวชกับอุปัชฌาย์มา อุปัชฌาย์ให้เกสา โลมา นขา ทันทตา โจ กรรมฐาน ๕ ถ้ากรรมฐาน ๕ ให้เราแหงทะลุกรรมฐาน ๕ เห็นไหม ให้รุกขมูล ให้เราเข้าสู่ที่สงบสัจ

โดยกรรมฐาน เวลาบวชมาอุปัชฌาย์ให้มาพร้อมแล้ว ถ้าอุปัชฌาย์ให้มาพร้อม เราได้จากอุปัชฌาย์มา แต่เวลาเราบวชเรายังไม่เข้าใจภาษาบาลี เราก็ทำตามพิธีกรรม แต่พิธีกรรมแล้ว เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาบอกว่าเราไม่รู้เรื่อง ไม่รู้เรื่องไม่ได้ สิ่งมีชีวิตเวลาเด็กมันเกิดมา คลอดออกมาจากท้องพ่อท้องแม่ เห็นไหม มันต้องหายใจ มันต้องมีอาหารของมัน มันถึงดำรงชีวิตได้ นี่ก็เหมือนกัน เวลาบวชมาเป็นพระขึ้นมา พระยกเข้าหมู่แล้ว คีลมันบังคับใช้ทันที ถ้าทำผิดพลาดจะบอกอ้างว่าไม่รู้ไม่ได้

สิ่งนี้ก็เหมือนกัน เวลาอ้างว่าไม่รู้ไม่ได้ แต่เราก็รู้พอเป็นพิธีไง นี่ก็เหมือนที่เราบวชแล้ว เราสมบูรณ์ความเป็นพระแล้ว แต่เวลาเราจะปฏิบัติบอกเราไม่รู้ ไม่รู้ก็ต้องไปศึกษาไปเรียนก่อน พอไปเรียนขึ้นมา เห็นไหม เวลาบวชขึ้นมามันเรียนจบแล้ว เรียนจบเพราะอุปัชฌาย์บอกกรรมฐาน เราก็ขานรับ พอขานรับขึ้นมาถึงมีความสมบูรณ์ในการบวชพระ บวชพระเสร็จแล้ว ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติ เรามีครูมีอาจารย์ เห็นไหม เราก็เอาจริงเอาจังของเราเลย แต่เอาจริงเอาจังขึ้นมาก็เลสก็พาให้สงสัยใช้ใหม่ ก็ต้องไปศึกษาก่อน ศึกษาที่ศึกษาเป็นภาคปริยัติ ได้ชื่อมาแล้ว เราก็ไปเรียนตีความให้ช้อย่นกว้างขวาง ให้มันละเอียดอ่อน ให้มันมีความเข้าใจ ได้ชื่อไปก็เลสมันบังเงาไปเรื่อย แต่ถ้าจะเอาจริงเอาจังขึ้นมา เห็นไหม จะไปกวนกิเลสแล้ว

บวชมาก็มากวนบ้านกวนเมือง บ้านเมืองเดือดร้อนไปหมด เดือดร้อนไปหมดก็เพราะพระเนี่ย เวลาที่ไหนมีหมู่บ้าน มีบ้านมีเรือนขึ้นมาก็ต้องมีวัดมีวา มีวัดขึ้นมาจะมาปลูกสร้างเหมือนกัน ถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นช่าง ท่านมีสติปัญญาที่สร้างศาลา สร้างสิ่งใดให้มันเป็นพอเขตหน้าชุตากับหมู่บ้านนั้น พอหมู่บ้านนั้นก็แข่งขันกันด้วยการเขตหน้าชุตากับการสร้างวัด สร้างวัดก็สร้างถาวรวัตถุไป

แต่เวลาเราบวชพระๆ ขึ้นมา เห็นไหม เราจะกวนกิเลส เราไม่กวนบ้านกวนเมือง กวนบ้านกวนเมืองมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม แต่ถ้าเราบวชมาเป็นพระ เราเป็นนักต่อสู้ เราเป็นนักรบ เราจะรบกับกิเลสนะ เราจะกวนมัน ก่อกวนกิเลสตัดความทะยานอยากในหัวใจ ชี้โลก ชี้โกรธ ชี้หลง ชี้ตมในหัวใจชุดคู้ยมัน เอามาทำความสะอาดดูแล เข้าไปชุดคู้ยให้มันเกิดสัจจะความจริง ถ้าเกิดสัจจะความจริง เห็นไหม มันก็สมกับความที่เราเห็นภัยในวิภูสงสาร เราถึงมาบวชพระ

การบวชเริ่มต้น คนที่มีศรัทธาความเชื่อบวชขึ้นมาแล้วปรารถนาอยากจะพ้นจากทุกข์ ถ้าพ้นจากทุกข์มันต้องมีการกระทำ มันต้องมีมรรคมีผลขึ้นมา ถ้าไม่มีการกระทำขึ้นมา มันไม่มีเหตุขึ้นมา มันจะเอาผลมาจากไหน ผลที่จะเกิดขึ้น ธรรมะที่จะเกิดขึ้นจากในหัวใจของเรา เราก็ต้องเป็นผู้ชวนชวายเป็นผู้แสวงหา เป็นผู้กระทำ ถ้าเป็นผู้กระทำขึ้นมา ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เห็นไหม สมควรแก่ธรรม เรามีศีลมีธรรมขึ้นมา กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมก็หอมทวนลม ที่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเรามีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา เพราะมีสติมีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา มันก่อกวนกิเลส กิเลสมันได้รับการก่อกวน มันหลบหลีกไป จิตใจมันก็สงบระงับเข้ามา ถ้าจิตใจมันสงบระงับเข้ามาเห็นไหม มีการกระทำของเรา การกระทำของเรามันจะมีความสุขความสงบขึ้นมา ความสุขความสงบมันเกิดจากการกระทำอันนี้ไง ถ้าการกระทำอันนี้มันต้องมีสติปัญญาไป

เราประพฤติปฏิบัติในหมู่ของกรรมฐาน เวลาใครเขาจะมีความสุขสงบสัจ เขาจะหาที่วิเวกของเขา พระเราจะหลีกเลี่ยงจะเร้นกัน เห็นไหม เราอยู่กับครูบาอาจารย์มานะ ท่านไม่ให้กวนกัน ในที่รโหฐาน ในที่กุฏิของแต่ละองค์ห้ามเดินเข้าไป เวลาเดินเข้าไป ถ้ามีความจำเป็นจะเดินเข้าไปต้องขออนุญาตก่อน ขออนุญาตเข้าไป ขอด่านๆ เพื่ออะไร เพราะสิทธิของเขา เขาพยายามจะต่อสู้ พยายามจะมีการกระทำ แล้วเวลาเอาชนะตนเอง มันจะมีสิ่งใดเป็นงานที่อัศจรรย์ งานใดที่มันจะมหาศาลยิ่งกว่าการเอาใจของตนไว้ในอำนาจของตน

ถ้าเอาใจของตนไว้ในอำนาจของตน เราต้องปฏิบัติจริงใจ เราไม่ใช่สำนักปฏิบัติ ได้แต่ชื่อว่าเป็นพระปฏิบัติ แต่เราปฏิบัติไม่ได้ เราทำสิ่งใดไม่เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา แล้วบอกเราเป็นพระปฏิบัติ ปฏิบัติอะไร ปฏิบัติพอเป็นพิธีไง ครูบาอาจารย์ท่านบอก เห็นไหม ปฏิบัติเป็นพิธีว่าเราเป็นชาวพุทธ ดุสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทนะ “เธอบอกบริษัท ๔ เขาเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราๆ”

เราก็อยากเป็นผู้ปฏิบัติ เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เราเกิดมานี้บริษัท ๔ เราก็เห็นมาตลอด ถ้าเห็นมาตลอดมันก็ไม่มีความเป็นขั้นเป็นอันขั้นมา เห็นไหม เราก็บอกว่า ศาสนาพุทธเป็น ศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธเวลาผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะจะคุ้มครอง มันจะมีความสุข ในบาลี ในตำรับตำรา บุญกุศลมหาศาล สวรรค์เป็นชั้นๆ นะ แล้วเราทำไมมันทุกข์ มันยากอย่างนี้ เราทำไมทำแล้วมันไม่ได้ประโยชน์ ไม่ได้เป็นความจริงอย่างนี้ เวลาเราศึกษา แล้ว ประเพณีวัฒนธรรมเราก็เห็นอยู่ แต่เวลาจะเอาจริงเอาจังขึ้นมา เอาจริงเอาจังขึ้นมา มันก็ต้องให้เป็นความจริงขึ้นมา

ถ้าสิ่งใดที่เป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม เริ่มต้นขึ้นมาก็ต้องมีศรัทธาความเชื่อ ถ้ามี ศรัทธาความเชื่อ ไม่เชื่อในพ่อแม่ของตนจะไปเชื่อใคร พ่อแม่ของตนๆ ก็โอบอุ้มดูแล มีลูกมี หลานก็อยากให้ลูกหลานเป็นคนดี อยากให้ลูกหลานมีสติปัญญาที่ฟุ้งฟักขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน เวลาบวชมาแล้วมีครูบาอาจารย์ เราก็ปฏิบัติตามครูบาอาจารย์ของเรา มีความเชื่อ ความเชื่อ อย่างนั้น มีความเชื่อเป็นศรัทธาความเชื่อแล้วเราก็ค้นคว้าของเรา ถ้าความเชื่อนั้นค้นคว้าของเรา ความเชื่อนั้นเอาขึ้นมาให้มาฝึกหัด ให้มาประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิโก

ถ้ามันไม่เป็นความจริง เราเชื่อแล้วค้นคว้าไป พอค้นคว้าแล้ว ขณะที่ค้นคว้าขึ้นมา เห็น ใหม่นี่กาลามสูตรๆ มันจะเกิด เริ่มต้น เริ่มต้นกาลามสูตรไม่เชื่ออะไรเลยมันก็ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ อะไรเลยมันก็เริ่มต้นไม่ได้ ไม่เชื่ออะไรเลยมันก็ไม่มีโอกาสที่เราจะได้ทดสอบ มีความเชื่อแล้ว ทดสอบไป นี่ทดสอบไปมันก็อยู่ที่วาสนา เห็นไหม ดูลิ เราจุดดิ่งไป ไปที่วัดใดก็แล้วแต่เราดูกัน อยู่ ๗ วัน ถ้าพ้นวันที่ ๗ ไปแล้วถ้าไม่ขอนิสัยเราก็ต้องแยกออกไป ถ้าไม่แยกออกไป เริ่มราตรี ที่ ๗ ไป เห็นไหม มันจะเป็นอาบัติแล้ว เป็นอาบัติเพราะอะไร เป็นอาบัติเพราะต้องขอนิสัย การขอนิสัยคือการยอมตนอยู่ให้เป็นผู้ที่บอกกล่าว เวลาบอกกล่าวกัน เรามีโอกาสคัดเลือก ไม่ใช่จำเป็นจะต้องไปยอมจำนนกับสิ่งนั้น มันจรตนิสัย ถ้ามันเข้ากันไม่ได้เราก็ไปหาครูบา อาจารย์ที่ถูกต้องดีงามของเรา

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เรามีศรัทธาความเชื่อ เราเชื่อแล้วเราก็ศึกษา พอศึกษาแล้วถ้ามัน ไม่ใช่ เห็นไหม กาลามสูตรแล้ว ไม่ใช่ว่าพอขอนิสัยแล้วจะต้องเป็นอย่างนั้น เวลาปฏิบัติไป แล้วต้องยอมจำนนกับอย่างนั้น แล้วถ้ามันไม่ใช่ขึ้นมาก็บับบังคับ กิเลสมันก็ชอนแล้วชอนเล่า กิเลสในหัวใจมันก็ติดดิน บอกว่าจะกวนกิเลส ที่ไหนได้กิเลสมันกวนเราต่างหาก กิเลสมันพลิก แผลงขึ้นมา มันเป็นทิวภูมิมานะ มันเป็นความเห็นที่เห็นผิด มันก็หลอกไป มันทำให้เราออกช้า ทุกข์ระทม ทำก็ทำไม่ได้ จะจริงมันก็ไม่จริง

เพราะฉะนั้นถึงบอกว่า ถ้ามีความเชื่อแล้วศึกษาค้นคว้า ค้นคว้าไปแล้วถ้ามันไม่ใช่ เข้า
กาลามสูตรแล้ว อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของเรา อย่าเชื่อแม้แต่คนสอน ก็มันสอนผิดๆ มันสอน
มาแล้ว เราก็ทดสอบแล้วมันไม่ใช่ ถ้ามันใช่แล้วมันไม่เป็นไปละ ถ้าเราทำจริงของเราละ ถ้าเป็น
แบบว่า เออ แบบเราทำไม่ได้ อย่างนั้น เรายังทำไม่ได้ เราก็ต้องพยายามของเราเพื่อจะพิสูจน์
ความจริงกัน ดูลิ เวลาครูบาอาจารย์ท่านอุทิศของท่านไปนะ เวลาคนเราอุทิศไป กำลังค้นคว้า
หาสิ่งจะความจริงในใจของตน มันเป็นงานตลอดนะ คนเราถ้ามันจะได้จะเสีย ดูลิ เราจะได้
ผลประโยชน์ เราอยากจะได้ทั้งนั้น นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติขึ้นมา ที่มันกำลังจะได้จะเสีย เรา
ต้องการให้คนชี้หน้า เพราะเราเองเราก็ทุ่มเทเต็มที่แล้วแหละ แต่มันไปไม่ได้ไง

ที่นี้ไปไม่ได้ เวลาอุทิศไปก็ไปหาครูบาอาจารย์ไป ครูบาอาจารย์ท่านคอยชี้หน้ามา ถ้าเรา
ผ่านมาแล้วเราจะรู้เลยว่า ภูมิภาวะของครูบาอาจารย์มันสูงต่ำแค่ไหน ถ้ายังไม่ได้ปะ ยังไม่ได้
ทดสอบกัน เราจะไม่รู้หรือว่าใครจะมีปัญญาใครจะมีความสามารถมากน้อยแค่ไหน แต่ได้
ทดสอบกันแล้วมันจะรู้เลย เวลาขัดข้อขึ้นมาใครจะมีกำลังมากกว่า มันรู้ทันทีเลย ออกกำลัง ยัง
ไม่ทันออกกำลังเลย ล้มแพละๆ มันจะบอกว่านี่มันขัดข้อขึ้นหนึ่ง เขาวานะ มันยังตั้งมือมันไม่ได้
เลย มันมีแต่ชื่อ แต่ความจริงมันต้องมีกำลังชิ มันต้องมีทิศทางชิ ถ้ามันมีความเป็นไป

ถ้าเป็นกาลามสูตร เห็นไหม เริ่มต้นตั้งแต่ไม่กวนบ้านกวนเมือง ไม่กวนบ้านกวนเมือง
เพราะอะไร ไม่กวนบ้านกวนเมืองเพราะว่า เนี่ยพระ เห็นไหม พระเราบวชมาแล้ว บวชมาแล้ว
เห็นไหม สิ่งที่อยู่ปลายให้มา เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ไอ้โลมปฏิโลม พยายามพิจารณาเข้า
ออก พยายามทำของตนให้แจ่มแจ้งในใจของตน นี่งานของเรา งานของเราคืองานร้อยคั้น งาน
ของเรา งานของพระ งานของพระในทางจกกรม นั่งสมาธิภาวนางานของพระ งานแท้ๆ เลย
งานเอาชนะตนเอง งานในการค้นคว้าหาใจของตน

ถ้าค้นคว้าหาใจของตนเจอนะ ค้นคว้าหาใจของตน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเวลาเกิดธรรม
สังเวช มันเกิดอะไรผุดขึ้นมากลางหัวใจมันน้ำหูน้ำตาไหลนะ อยู่มันเศร้าใจ คนเรานะเวลา เห็น
ไหม สิ่งที่มีบุญกุศลนะ เวลาอยู่ทางโลกนี้แหละ ดูอย่างเช่น พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ
ร่ายเป็นมหาเศรษฐีนะ เทียวสะดวกสบายทั้งชีวิตเลย เวลาไปดูการละเล่นฟ้อนรำทำไมมันไม่
สนุกเลย มันเบื่อหน่าย พอมันเบื่อหน่ายแล้วมันจะไปทางไหน

นี่ก็เหมือนกัน แต่ชีวิตของเรา เห็นไหม เราอยู่ในทางโลกนี้แหละ เราบวชมา บวชมาก็
ศึกษาเล่าเรียน ศึกษาเล่าเรียนก็อยู่อย่างนั้น แล้วมาคิดถึงว่าแล้วเราจะอยู่อย่างนี้หรือ แล้ว
ความจริงมันคืออะไร ความจริงหัวใจมันคืออะไร เวลาถ้ามีวาสนานะ เวลาธรรมมันเกิดนะ โอ

มันสังเวช พอมันสังเวชขึ้นมาจะ มันจะชวนชวายเป็นแล้ว จะหาทางออกๆ หาทางออกมันก็จะชวนชวายเป็น มันก็น่าสังเวชนะ

ผู้ที่ปฏิบัติใหม่ๆ เห็นใหม่ ปฏิบัติใหม่ๆ เวลาจะหาครูบาอาจารย์ก็เข้าไม่เป็น เวลาเข้าไม่เป็นก็สมบุกสมบันไป สังเวชนะ ชีวิตนี้น่าสังเวชมาก เวลาเราไปเที่ยวป่าเที่ยวเขา ไปดูสัตว์ป่ามันอยู่ของมันนะ มันยังมีพ่อแม่แม่คุ้มครองดูแลนะ พ่อแม่มันจะดูแลจนกว่ามันจะเติบโตจนกว่ามันจะเอาตัวรอดได้ พ่อแม่มันถึงจะปล่อยมันไป ใจเราเหมือนกัน แยกกลดแยกบาตรเข้าไปเหมือนสัตว์ตัวหนึ่งนะ เหมือนสัตว์ตัวหนึ่ง ไม่มีใครคุ้มครองดูแล ทุกข์ยาก

แต่ถ้าเราฝึกหัดของเราไป ถ้ามีอำนาจวาสนาเราต้องเจอ เราไปเที่ยวในป่า เราไปเจอพระอยู่ในป่าเหมือนกัน เราไปเจอกัน ไปคุยกัน ถูกใจกัน ถูกคอกัน โอ๊ย เขาชอบมากนะ เพราะอะไร เพราะคนที่เข้าป่าเข้าเขาโดยสังจะนะ ไม่ได้เข้าโดยการตลาด ถ้าเข้าป่าเข้าเขาไปโดยสังจะมันชอบความจริง ถ้าพูดถึงความจริงๆ ความจริงกับความจริงมันเข้ากัน

ถ้าความจริงกับความจริงมันเข้ากันมันระลึกถึงกัน อย่างเช่น เช่นหลวงปู่มั่นเนี้ย หลวงปู่มั่นท่านพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะไว้บอกว่า ชื่ออาจารย์เถาๆ บอกว่าเจออยู่ในป่า ไปคุยกัน คุยกัน พอไปเจอในป่ากันก็คุยธรรมะกัน พอคุยธรรมะกัน เขาก็พูดถึงน้ำมีตัวสัตว์ไง คุยกันถึงเรื่องวินัย เพราะวินัยว่า เพราะพระมาเขาไม่มีธมกรกมา แต่ของครูบาอาจารย์มีธมกรก ธมกรกเวลาจะใช้น้ำเรากรองตัวสัตว์ ของเขามันไม่มี เพราะเขาออกปฏิบัติด้วยตัวเขาเอง เขาแก้กับหลวงปู่มั่นเลย บอกผมใช้ผ้าจีวรครับ เอาผ้าจีวร แล้วผมก็ตักน้ำนั้นครับ

แล้วสุดท้ายเขาพยายามจะขอไปกับหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นไม่ให้ไปด้วย เขาเสียใจนะ เขาบอกเขาเป็นนักธรรมเอก ไปเจอพระป่าๆ พระป่าไม่ได้นักธรรมอะไรเลย นักธรรมเอกไปแพ้วพระอยู่ในป่า เพราะไม่มีธมกรกแล้วเดินธุดงค์ แล้วเวลาคุยนี้คุยเรื่องวินัยนะ แต่เวลาคุยเรื่องการภาวนาเขาก็พอภาวนาได้ ถึงได้คุยให้หลวงปู่เจี๊ยะฟัง หลวงปู่เจี๊ยะก็เล่าให้เราฟัง พอเล่าให้เราฟัง หลวงปู่เจี๊ยะท่านก็ไปหาอาจารย์เถาๆ เวลาไปหา ครูบาอาจารย์ท่านล่วง ท่านหมดชีวิตไปหมดแล้ว ท่านตายไปหมดแล้ว แต่เวลาท่านไปอยู่ในป่า เวลาไปเจอกัน เห็นใหม่

เราก็เที่ยวป่าเที่ยวเขามา เราไปเห็นสัตว์ เห็นใหม่ ดูสัตว์ลี ชีวิตเหมือนกัน ทำไมมันทุกข์ยากของมัน แต่มันเป็นธรรมชาติของสัตว์ป่าเป็นแบบนั้น แต่เราเป็นมนุษย์ เดียวนี้โลกมันเจริญ โลกมันเจริญแล้วเราอยู่ในสังคม เราบวชเป็นพระ บวชเป็นพระแล้วเราจะไปหาที่สงัดที่วิเวกไง ถ้าที่สงัดที่วิเวกที่จะค้นคว้าหากิเลสในใจของตน

เราอยู่ในเมือง เราก็กวนบ้านกวนเมืองไปทั่ว ชีวิตนี้ต้องอาศัย ปลาต้องอาศัยน้ำ นี่ก็พระก็ต้องอาศัยสังคัม อาศัยสังคัมอยู่นะ เขาก็ทำตามหน้าที่ของเขา ในเมื่อเขาศรัทธาความเชื่อในพุทธศาสนา เห็นไหม เข้าขึ้นมาเขาก็อยากทำบุญตักบาตรตามลัทธิต์ของเขา ตามหน้าที่ของเขา เขาปรารถนาของเขา ใ้เราก็เลี้ยงชีพด้วยปลีแข่งเห็นไหม เราบิณฑบาตด้วยปลีแข่ง เราไปบิณฑบาตของเรา ไม่ได้มีการนัดการหมายทั้งสิ้น มันเป็นวัฒนธรรม มันเป็นความเชื่อของเขา นี่ไง สัมมาอาชีวะ สะอาดบริสุทธิ์ สิ่งที่มีมันเป็นความจริงใจ เสร็จแล้วถ้าอยู่ในบ้านในเมือง เห็นไหม ก็กวนบ้านกวนเมือง กวนบ้านกวนเมืองก็อาศัยเขาไปทั่วเพราะว่าเราไม่เติบโตสักที

เราอยากจะเข้มแข็ง เราอยากจะเติบโตขึ้นมา เราก็ออกสังัดหาวิเวกเพื่อฝึกหัวใจของตน เวลาเข้าไปมันสังเวชไปหมด แล้วมันไม่มีครูมีอาจารย์ ถ้ามีครูมีอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์ท่านจะให้วิเวกไป แล้วถึงเวลาแล้ว เห็นไหม ดูลี เวลาหลวงตาท่านออกไปวิเวก ท่านบอกเลยนะ เวลาจิตใจของตนถ้ามันจะเป็นคุณงามความดีขึ้นมา เหมือนถ่าน ดูถ่านฟืน เวลามันจุดขึ้นมา มันแดงโร่ มันร้อนไปหมดเลย นี่ไง เวลามันจะเป็นสมาธิ มันจะมีกำลังขึ้นมา มันก็ควบคุมไม่ได้ เวลาภาวนาไม่ได้ ถ่าน ถ่านดำๆ มันดำปี๋ จุดไฟไม่ติด มันทุกข์ไปหมดแหละ

เวลาเริ่มต้นใหม่ ๆ เวลาเริ่มต้นใหม่ เวลามันจะทำของมัน เห็นไหม เราจะกวนกิเลสๆ เราไม่กวนบ้านกวนเมืองแบบทั่วๆ ไป บวชมาเป็นพระนี่ใช่ เป็นลัทธิต์ ปลาต้องอยู่กับน้ำ พระก็อยู่กับสังคัม สังคัมเขาแสวงหาบุญกุศลของเขา เขาทำตามหน้าที่ของเขา ถ้ามันเป็นปฎิคาหก มันสะอาดบริสุทธิ์ ไม่ได้การแนะนำ การลวงโลก การต้องการให้เขาเชื่อถือศรัทธา ใ้มัน...เห็นไหม มันจะกวนกิเลส ใ้มันกิเลสมันกวนพระ มันกวนพระให้พระแสดงออกตัวอย่างนั้น

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราจะกวนกิเลสของเรา กวนกิเลสขึ้นไป เห็นไหม คนที่ภาวนาไม่ได้ก็มรณานุสสติ พุทโธ นี่พุทธานุสสติ ธัมโม ธัมมานุสสติ สังโฆ สังฆานุสสติ มรณานุสสติ เวลาเราระลึกรู้ถึงความตาย ระลึกรู้ถึงความตายเลย ตายๆๆๆ มันต้องตายอยู่แล้ว ตายๆๆ เนี่ย พอตายขึ้นไปมันก็อยู่ที่ปากนั้นนะ พอมันเข้าอยู่ที่ใจนะมันสลดสังเวช คำว่าสลดสังเวชนะ สลดสังเวช เวลาเกิดธรรมสังเวชอย่าให้มันหงอยเหงา ถ้าคนทำไม่ได้มันจะเฉา มันจะหงอยมันจะเหงาจนทำไม่ได้ คนทำไม่ได้ ทำแล้วมันไม่ถูกกับจริต เราก็ไม่ควรใช้อย่างนั้น ถ้าใช้อย่างนั้นแล้วมันทำให้เสียกำลังใจ เสียทุกๆ อย่างเลย

แต่ถ้าเวลามันคึกมันคะนอง เวลามันลืมหืมตัวลืมหืมตน มันลืมหืมตาย ก็บอกว่า มึงต้องตายๆ มันสลด พอมันสลดขึ้นมาจะ เห็นไหม เราก็พุทโธของเรา เราก็แก้ไขของเรา เห็นไหม เราจะ

กวนกิเลส เรามันก็ต้องมีเทคนิคของมัน กิเลสมันอยู่กับเรานะ เราคิดมันก็คิด เราทำอะไรมันก็อยู่เบื้องหลังเราทั้งหมดเลย เราจะทำอะไร กิเลสมันนี่สมุทัยมันร่วมด้วยตลอด มันเจือมาตลอด นิเวศธรรมมันเจือกับความคิดเรามาตลอด เราทำอะไรกิเลสมันรู้หมดเลย จะพุทโธมันก็รู้ก่อน เออ พุทโธ ๕ นาทีเดี๋ยวเล็ก เอ้า เเดินจงกรม เเดินเลย เเดินเสร็จแล้วเดี๋ยวเราขึ้นไปนั่งสมาธิต่อ โอ้ มันบอกบทไว้เลยนะ จะเดินจงกรม จะนั่งสมาธิ กิเลสมันบอกบท ทำตามมันสั่ง แล้วเราจะไปฆ่ามัน มันจะเอาอะไรไปฆ่ามัน

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญหา เห็นไหม เราจะใช้ปัญญาของเรา เราจะกวนกิเลส ไม่ให้กิเลส กวนเรา ถ้าเราจะกวนกิเลสเราก็ต้องดูแลรักษา เราไม่กวนบ้านกวนเมือง สิ่งที่ถูกบ้านกวนเมือง สิ่งนั้น เห็นไหม กรรม กรรมคือการกระทำ เกิดการกระทำกรรมสิ่งใด กรรมนั้นต้องให้ผล ทำสิ่งใดก็แล้วแต่ ไปกวนบ้านกวนเมือง เขาก็มีบุญมีคุณ เดี่ยวเขาก็มาขอร้อง เดี่ยวเขาก็มาขอแลกเปลี่ยน เคยให้อันนั้น เคยให้อันนี้ ตอนนี้อย่าให้ฉันบ้างสิ แล้วเราจะทรงข้อวัตรกัน ยังไง เราจะทำยังไงให้เป็นประโยชน์ใจ ถ้าเราไม่กวนบ้านกวนเมือง มันเป็นสิทธิ์ของเขา

เราอยู่กับหลวงตานะ หลวงตาท่านบอกว่าทุกอย่างท่านปกป้องดูแลให้หมดเลย เว้นไว้แต่อย่างเดียวกันนั้น ตอนเช้าเขามาทำบุญกุศลของเขา มันเป็นสิทธิ์ของเขา พระต้องฉลาด พระต้องหลบหลีกกันเอาเอง ท่านพูดอย่างนี้เลยนะ อย่างอื่นท่านกันให้หมดเลย เว้นไว้แต่ทานของเขา มันเป็นหน้าที่ของเขา เขาเป็นสิทธิ์ของเขา

ถ้าเป็นสิทธิ์ของเขา เขาทำทานโดยปฏิคาหก เขาให้ด้วยความบริสุทธิ์ เราก็รับด้วยความบริสุทธิ์ ไม่มีสัญญาใดๆ ทั้งสิ้น ไม่มีความผูกพันใดๆ ทั้งสิ้น ทำแล้วก็แล้วกันไป นี่ปฏิคาหกให้ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ นี่ทำบุญทิ้งเหว แล้วทิ้งเหวแล้ว ถ้ามันเป็นธรรมนะ เขาไม่ต้องขอ เราให้เขาอยู่แล้ว แต่ถ้ามันไม่เป็นธรรม เขาจะมาเรียกร้องสิ่งใดไม่ได้ เพราะมันตัดสินกันด้วยธรรม เหตุและผลคือธรรม ถ้าเขาเป็นนักธรรมะ เขาอยากเป็นผู้ปฏิบัติธรรม เขาต้องยอมรับความจริงสิ ถ้าเขายอมรับความจริง เห็นไหม ถ้าเราไม่กวนบ้านกวนเมือง บ้านเมืองมันก็จะมาทับถมเราไม่ได้

แต่ถ้าเราไปกวนบ้านกวนเมือง เห็นไหม เราไปยอมรับให้สิ่งนั้น ดูลิ เวลาเราแจกอาหาร เห็นไหม แม้มแต่แม่ชีจะมากอดยี้คอยบอกว่า ให้องคั้นมากกว่าองคั้นนี้ องคั้นนี้มากกว่าองคั้นนี้ยังไม่ได้เลย ไม่ได้ทั้งนั้น เสขียวัตตรของเราบอกไว้หมดแล้ว พระทำอะไรได้ พระทำอะไรไม่ได้ ถ้าทำไม่ได้ เสขียวัตตรบอกทำไม่ได้ก็ต้องทำไม่ได้ ถ้ามันทำได้ เห็นไหม ดูหลวงตาท่านพูดเลย

เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปแล้วแสดงธรรม เนี่ยก็ธรรมวินัยไง เหยียบหัวพระพุทธเจ้านี้ศาสดาของเรา แล้วบอกว่าฉันทำถูกๆ ไง นี่ไง กวนบ้านกวนเมือง

แต่ถ้าจะกวนกิเลส อะไรที่เป็นธรรมเป็นวินัย เราสาธุ สิ่งใดถ้าทำไม่สมบูรณ์แบบ สิ่งที่จะทำให้สมบูรณ์แบบอย่างที่ยิ่งศักดิ์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ มันต้องมีอำนาจวาสนา สิ่งที่ไม่ต้องมีอำนาจวาสนา เราไม่ได้ตั้งใจๆ แต่มันเป็นความเคยชิน มันเป็นอย่างอื่น อันนี้สาธุ เห็นไหม เราจะทำผิดพลาดให้น้อยที่สุด หลวงตาท่านใช้คำนี้เลยนะ เราฟังท่านพูดอยู่ ว่าจะทำให้มันสมบูรณ์ตามธรรมตามวินัยมันทำได้ยาก เพราะอะไร เพราะว่าอำนาจวาสนาบารมีของคนมันไม่ถึง แต่เราจะทำให้ผิดพลาดน้อยที่สุด

โอ ฟังแล้วสะท้อนใจมากนะ สะท้อนใจที่ว่า ท่านเองท่านก็บอกแล้ว ไม่ว่าจะท่านทำได้อีกต้อง หลวงตามหาบัวเนี่ย ท่านบอกว่า ท่านจะพยายามทำให้ผิดพลาดน้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ เพราะท่านก็เคารพบูชาของท่าน แต่ท่านไม่พูดว่าท่านทำถูกต้องทั้งหมด เพราะมันจะอยู่ในกรอบพร้อมอย่างนั้นมันทำได้ยาก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าละสังขารได้ เห็นไหม

นี่พูดถึงว่า ถ้าเราไม่กวนบ้านกวนเมือง บ้านเมืองก็จะไม่มากวนเรา ถ้าเราไปกวนบ้านกวนเมือง บ้านเมืองมันก็จะสอดเข้ามา เนี่ยสังฆะ สิ่งที่ยิ่งใหญ่เป็นใหญ่ ถ้าธรรมวินัยเป็นใหญ่ เราต้องอยู่ ปลาต้องอาศัยน้ำ พระต้องอยู่กับสังคม สังคมเขาเลี้ยงดูนะ สังคมเขาเลี้ยงดูสมณะ เลี้ยงดูผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ แต่เลี้ยงดูผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้นก็เป็บบุญกุศลของเขา สาธุ มันเป็บบความเจตนาดีของเขา เราสาธุ แต่ของเราเราต้องมีเจตนาของเราเพื่อประโยชน์กับเรานะ

ถ้าเราไม่กวนบ้านกวนเมือง บ้านเมืองก็ไม่มากวนเรา ถ้าไม่กวนเราแล้ว สิ่งที่มีมันจะพัฒนาขึ้นไปเราต้องกวนกิเลส ความขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง มันเป็บบขี้ตม เห็นไหม ขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง มันฝังอยู่หัวใจของเราเนาะ ดอกบัวเกิดจากโคลนตม เราจะให้คุณงามความดีเกิดจากหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรา ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตเกิดในใจ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วมันเกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นเราเนี่ย เป็นเราแล้วเรามาบวช สิ่งนี้วิชชามันอยู่ที่ภวาสวะ มันอยู่ที่ปฏิสนธิจิต เวลาเราจะเริ่ม กิเลสมันกวนเรา มันก็ทำให้เราเดือดร้อน เวลาเรามีศรัทธามีความเชื่อมาบวชเป็นพระ เราพยายามติดอาวุธ เราพยายามฝึกปฏิบัติธรรม เห็นไหม สิ่งที่เราพยายามจะฝึกจะหัดขึ้นมา ให้เกิดมรรคขึ้นมา ให้เกิดมรรคขึ้นมา ให้เกิดศีล ให้เกิดสมาธิ ให้เกิดปัญญาขึ้นมา ให้มันเป็นสัจจะความจริงขึ้นมา สิ่งที่เราเรียน

มาๆ มันเป็นชื่อของมัน เห็นไหม แต่ปัจจุบันนี้เราจะทำขึ้นมาให้มันเป็นอาวุธ เป็นธรรมอาวุธ เป็นสิ่งที่ตั้งตัวขึ้นมาได้

ถ้าสิ่งที่ตั้งตัวขึ้นมาได้ เห็นไหม เราตั้งสติของเรา สิ่งที่ตั้งตัวขึ้นมา ตั้งตัวของเราขึ้นมา ตั้งสติขึ้นมา ตั้งสติขึ้นมา สิ่งที่มีชีวิตอยู่ เรากำหนดพุทโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เรากำหนด อยู่ที่นี่ พอกำหนดขึ้นมามันเป็นพุทธานุสสติ ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ เป็นอานาปานสติ ถ้าเป็น อานาปานสติ หัวใจเกาะตรงนี้ไว้ หัวใจเกาะตรงนี้ไว้ละ ถ้าหัวใจเกาะตรงนี้ไว้ เวลามันสงบระงับ เข้ามา หัวใจมันเด่นชัดขึ้นมา สัมมาสมาธิที่มันสว่างไสวที่มันมีความสุขความสงบนะ

นี่ไง ถ้าเราไปกวนมัน ก็เลยไปกวนมันนะให้มันผ่องแผ้ว ให้จิตใจมันผ่องใส ให้จิตใจ มันตั้งมั่นขึ้นมา ถ้าจิตใจมันตั้งมั่นขึ้นมา เห็นไหม สิ่งนี้กวนกิเลสๆ จนมันผ่องแผ้วขึ้นมา มัน ผ่องแผ้วขึ้นมา เห็นไหม เราฝึกหัด ฝึกหัดของเราจนมันมีธรรมโอสธ สิ่งที่เป็นธรรมโอสธคือ มันมีความสุขความสงบไป

เวลากิเลสมันบีบคั้น กวนบ้านกวนเมืองขึ้นมาโดยความไม่รู้ตัว โดนกิเลสมันปิดหัวใจ ไปกวนขึ้นมาแล้วมันก็ชักศึกเข้ามาในวัดในวา เข้ามาในข้อวัตรปฏิบัติ เราพยายามปฏิบัติของเราขึ้นมาให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา พอเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เราปฏิบัติขึ้นมาจนมีศีลมีสมาธิ เป็นปัญญาขึ้นมา พอมีศีลมีสมาธิขึ้นมา เวลาจะกวนกิเลส เห็นไหม

เวลากวนกิเลสขึ้นมา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันปฏิบัติจริงๆ มันก็ปฏิบัติในใจของ สัตว์โลก สัตว์โลกที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ปฏิสนธิจิตที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลา มันปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม เวลามรรคมันเกิดเกิดที่จิต จิตที่มันมีขั้น ๕ มันมีวิชา มันมี ตัณหาความทะยานอยากข่มขี้มัน ใ้อึดมๆ ขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง เห็นไหม ขี้ตมมันพอกพูน หัวใจ เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เราพิจารณาของเราขึ้นมา จนขี้โลกขี้โกรธขี้หลงขี้ตม มันกระจายตัว ของมันออกไป จิตใจมันสว่างงามขึ้นมา จิตใจมันยืนตัวขึ้นมา จิตใจมันผ่องแผ้วขึ้นมา

ถ้าจิตใจมันผ่องแผ้วขึ้นมา มันตั้งตัวของมันขึ้นมาได้ ตั้งตัวขึ้นมา ปฏิสนธิจิตที่มันเวียน วายตายเกิดในวัฏฏะโดยความมืดบอดของมันใจ แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมาด้วยสติ ด้วยสมาธิ ด้วย กำลังของตน เห็นไหม ในการปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา เราสร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมาจนมัน ตั้งมั่นของมันขึ้นมาได้

พอตั้งมั่นของมันขึ้นมาได้ ถ้ามีครูมีอาจารย์ เห็นไหม ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ สิ่งที่เป็นธรรม ครูบาอาจารย์ท่านแสวงหาแสวงหาอย่างนี้ พยายาม จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็น

กาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถ้ามันเห็นสัจจะความจริง เห็นไหม เห็นสติปัญญา ๔ ใจ ถ้าเห็นสติปัญญา ๔ มันเป็นอริยสัจ ๔ ใจ อริยสัจ หัวใจของศาสนาใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา ตรัสรู้ขึ้นมาจากอริยสัจใจ ได้สัจจะความจริงขึ้นมาใจ เวลาปฏิบัติขึ้นมา ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติขึ้นมา ท่านจะมีอริยสัจ มีสัจจะ มีความจริง

นี่ศึกษา ๆ กลางหัวใจนี้ ศึกษา ๆ ในการปฏิบัตินี้ ถ้าปฏิบัติมันเป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นความจริงขึ้นมาธรรมชาติ คุณธรรมมันเกิด มันเกิดกลางหัวใจ แล้วถ้ามันเกิดกลางหัวใจ หัวใจที่มีคุณธรรมอย่างนี้ มันจะลอกแลก มันจะวอกแวกอแว มันจะไปกวนบ้าน มันจะไปกวนคนอื่นใหม่

มันเห็นว่าสัพเพ สัตตานะ สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เขาก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเหมือนเรา เราก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอย่างนั้นแหละ ถ้ามันปิดหูปิดตา เราก็จะใช้ชีวิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอย่างนั้น แต่เพราะเรามีสติมีปัญญา เพราะเรามีอำนาจวาสนา เราถึงได้หลีกเลี่ยง หาช่องทางของเรา เวลามาบวชนะ บวชเป็นพระ เป็นเจ้า บวชเป็นนักรบ เวลานั้นกรบขึ้นมาเห็นใหม่ เราจะรบกับกิเลสใจ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ มันก็ไปกวนบ้านกวนเมือง กวนบ้านกวนเมืองก็บอกเป็นหน้าที่ เป็นการส่งเสริมศาสนา เป็นการจรรโลงศาสนา โดยความอ้าง อ้างอยู่อย่างนั้น

พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้นหรือ อุปัชฌาย์องค์ไหนสอน อุปัชฌาย์ไม่เคยบอกนอกจากกรรมฐาน ๕ งานของพระกรรมฐาน ๕ เท่านั้น นั่นมันงานของใคร แล้วนั่นมันงานของพระ ใครบอก ไม่มีใครบอก แต่อุปัชฌาย์บอก บอกเกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ หน้าที่การงานของเราไป เราบวชมาแล้วไป เราบวชมาแล้ว เรามาทำงานของเราไป เราไม่กวนบ้านกวนเมืองไป หน้าที่ของเรา กวนกิเลสใจ กิเลสในหัวใจของเราเราจะก่อกวนมันใจ ก่อกวนมันด้วยมรรคด้วยผลใจ ก่อกวนด้วยสติสมาธิปัญญาของเราไป

หน้าที่ของเรา แล้วทำแล้วผลที่ตอบรับ ผลที่ตอบรับก็ความสุขใจ ผลที่ตอบรับนะ มีคุณประโยชน์ใจ มีคุณประโยชน์นะ ศากยบุตรพุทธชินโรสใจ “อานนท์ เธอบอกเขานะ ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาด้วยอามิสเลย” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธนามาก

เวลาหลวงปู่มันท่านจะนิพพาน หลวงตาท่านคุ้มครองอุปัชฌาจากดูแลมาตลอด ๘ เดือน เวลาหลวงปู่มันท่านเสียไปแล้ว ท่านเข้าป่าเข้าเขาไปเลย ปฏิบัติบูชา เพราะอะไร เพราะท่าน

กำลังเข้าด้ายเข้าเข็ม เห็นไหม คนกำลังเข้าด้ายเข้าเข็ม คนกำลังประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติบูชา
นี้
ไฉน

ดูสิ พระภิกษุปฏิบัติบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์องค์
สุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงตาฯ ท่านประพฤติปฏิบัติบูชาหลวงปู่มั่นฯ
ท่านก็ปฏิบัติบูชาของท่านเหมือนกัน งานของพระฯ งานของนักปฏิบัติ งานของสังฆะความจริง
เราจะกวนกิเลส เราไม่ไปกวนบ้านกวนเมืองไฉน

เวลาเขาทำหน้าที่การงานกัน มันต้องมีกวนบ้านกวนเมืองเป็นเรื่องธรรมดา เห็นไหม
ปลาอาศัยน้ำ พระอาศัยสังคัม สังคัมเชิดชูศาสนา เขาก็คุ้มครองดูแล เขาก็เต็มใจทำของเขา แต่
การเต็มใจของเขา ในเมื่อทุกคนมีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก กิเลสในใจของตนมันก็เห็น
แต่แง่มุมของตนเท่านั้น เอาแต่ความพอใจของตนเท่านั้น

ถ้าเอาแต่ความพอใจของตน เรามีหน้าที่การงานของเรา เราจะกวนกิเลสของเรา เรา
ควรทำหัวใจของเรา เราควรรักษาหัวใจของเรา เรามาฆ่ากิเลสของเรา เราทำหน้าที่การงานของ
เรา งานของพระแท้ๆ ทำให้งานของเราจบสิ้นแล้ว เราจะทำเพื่อประโยชน์กับสังคัมเมื่อไร เราก็
ทำได้ แต่งานเริ่มต้น งานต้องเอาหัวใจของเราให้ได้ก่อน กวนขี้ตม กวนสิ่งต่างๆ ในหัวใจให้
มันหลุดออกไปจากใจ ให้ใจมันผ่องแผ้ว ให้ใจมีมรรคมีผลขึ้นมา เวลาที่มีมรรคมีผลขึ้นมาจะ
เวลาเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง แล้ววิปัสสนาไปมันมหัศจรรย์
มันมหัศจรรย์จริงๆ

งานของโลกเขา เขาจะคิด เขาจะวิจัย เขาจะทำข้อมูลอะไรของเขา เพื่อประโยชน์กับโลก
เทคโนโลยีทางอวกาศเขาได้ประโยชน์มาก เพราะสุดท้ายแล้วสิ่งที่ละเอียดที่สุดก็คืออวกาศ ลม
หายใจ เราเห็นว่าอาหารทุกอย่างมีความจำเป็นทั้งนั้น แต่อาหารละเอียดใจ ออกซิเจน ถ้ามันไม่
มีขึ้นมา เทคโนโลยีที่เจริญขึ้นมา เขาจะมองเรื่องอวกาศ มองอวกาศไปนู่นเลย

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเรา เรารักษาของเรา เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา แล้วถ้า
ประโยชน์กับเรานะ เวลาเรากวนกิเลสจนกิเลสมันไม่มีสิ่งใดเจือปนในธรรมธาตุอันนั้น มันจะ
เห็นว่า หลวงตาท่านพูดอยู่ มันไปได้สามโลกธาตุ อวกาศในจักรวาลนี้ก็เท่านั้นแหละ กามภพ
รูปภพ อรูปภพ มันไปขนาดไหน แล้วหัวใจมันครอบคลุมได้หมด มันกว้างขวางไปจนไม่มี
ขอบเขต มันไปได้หมดเลย มันรู้แจ้งหมด เกิดที่ไหน เกิดจากการกระทำ เกิดจากสังฆะความ

จริงในใจ ถ้าเป็นความจริงในใจของเรา เห็นไหม พังธรรมๆ เพื่อสัจธรรม เพื่อสัจจะ เพื่อความ
จริง เพื่อหัวใจดวงนี้ เพื่อหัวใจของนักรบ เอวัง